

Innspill til utvikling av Farsund kommunes kulturplan

En kommune med et attraktivt kulturliv er et godt bosted, og undersøkelser viser at et godt sted å bo også er et godt sted å besøke. En kommune som er en god tilrettelegger for kulturaktivitet, vil derfor også være med på å skape en spennende og en attraktiv reiselivdestinasjon.

Som festivaler er både American Festival og Farsund Folk Festival med på å øke attraktiviteten til Farsund både for tilreisende og boende. Den ene festivalen starter sommersesongen, den andre avslutter. Gjennom året arrangerer Farsund Folk Festival også en rekke konserter og engasjerer seg i å skape og tilrettelegge for kulturaktivitet på Kulturhuset Backes. Slik ønsker vi å bidra til å gjøre Farsund kommune til en kulturkommune året rundt. Også American Festival engasjerer seg i det amerikanske Lista utover festivalen. At kommunen er med på å støtte opp om den helårsaktivitet de ulike arrangørene drar i gang gjennom å tilrettelegge infrastruktur eller ved å støtte opp økonomisk gir økt livskvalitet, et økt samhold, innbyr til mangfold og legger til rette for å bygge gode relasjoner.

Flere undersøkelser etter koronapandemien viser til at kulturlivet enda sliter, og publikumstallene fra 2019 er enda langt unna. Samtidig som publikum svikter, har kostnadene økt, men tilskuddene står på stedet hvil. Dette er ikke en bærekraftig økonomi. Undersøkelser viser også at dugnadsinnsatsen i Norge også har gått nedover. Vi trenger mer enn noen gang at kultur og kulturnæring løftes fram og prioriteres, og særlig i en kommune som vår, mener vi det er viktig at kulturnæringen betraktes som en like viktig ressurs for kommunen som reiselivsnæringen. Gjennom våre aktiviteter ønsker vi å gjøre Farsund til et bedre sted både å bo, flytte til og besøke.

I tillegg er det viktig å nevne at Farsund Folk Festival skaper kulturarbeidsplasser, som er viktige for å ivareta og utvikle festivalen i framtida. Vi engasjerer profesjonelle nasjonale og internasjonale musikere, og er avhengig av en profesjonell administrasjon som kjenner norsk og internasjonal musikkbransje. For å få til en stabil og sunn drift, kan ikke alt gjøres på dugnad. Vi har per i dag 0,6 årsverk, men har mål om å øke dette til totalt 2 årsverk i løpet av 5 år.

Farsund Folk Festival - fakta

- Arrangert første gang i 1999, under navnet Nordsjøfestivalen
- Styret: Tor Steinar Fromreide, Oskar Nygaard, Margrethe Østhassel, Britt-Mari Langerud, Knut Egil Kristiansen, Ann Helen Erichsen.
- Daglig leder: Lars Jakob Rudjord
- Kunstnerisk leder: Knut Egil Kristiansen
- Farsund Folk Festival arrangerer i 2024 den 26. Festivalen siden oppstart.
- Ca antall publikummere på festivalen hvert år: 3000-4000
- Arrangerer 8 konserter utenom festivalen, sitter i stiftelsesstyret og driftsstyret til Kulturhuset Backes og har vært drivende i å videreutvikle Backes Bu til et kulturhus, med mål om en fast infrastruktur som gjør det enklere for flere å drive kulturaktivitet.
- Kåret til årets folkemusikkarrangør i 2022.

Kulturens betydning

Kultur defineres på ulikt vis. Det er likevel en viss enighet om at kultur er de verdiene og kunnskapene som mennesker tilegner seg ved å være en del av et samfunn. Når vi lever i farlige tider, blir det viktigere enn noen gang å finne plass til det som samler oss. Vi må finne steder der vi prøver å forstå hverandre for å håndtere den verden vi lever i, og musikk og kultur har en unik evne til å bygge fellesskap. Gjennom kulturelle uttrykk kan vi vise hvem vi er, og musikken og kunsten utgjør et universelt språk som gjør oss i stand til å kommunisere på tvers av landegrenser, sosial bakgrunn, alder, kjønn og tilhørighet. Som professor Paul Otto Brunstad nylig slo fast under Førdekonferansen: «*Et samfunn uten kunst og estetikk er et livsfarlig samfunn*».

Kulturutveksling og kulturarv - folk møtes, spiller, synger, forteller til og for hverandre. Sjøfolk, reisende, bønder, tatere, rallere og andre møtes, forteller og formidler. Litteratur, film, media mm formidler kunnskap og verdier. Verdier, holdninger, kunnskap former samfunnet og Kultur skaper identitet og tilhørighet.

Farsund Folk Festival fokuserer på den musikalske kulturarven innenfor tradisjonsmusikk og dans som vi deler med andre land rundt Nordsjøen. Sjøfolk har reist mellom disse landene, og tatt med musikken og historiene både ut og hjem. Farsund havn har vært en kulturell smeltedigel. For eksempel har reisende fra indre bygder møtt lokalbefolkningen her, i tillegg til sjøfolk fra mange land, og slik har musikk, dans og historier blitt lært videre. Farsund Folk Festival, American Festival og Kaperuka har det til felles at vi alle forholder oss til kulturarv, utveksling, identitet og tilhørighet. Vi aktualiserer det Farsund by og kommune er bygd på, og gjør vår kulturarv tilgjengelig for et nytt publikum. Ved å være bevisst på, og ha kjennskap til egen kulturarv er vi mer åpne for andre kulturer og mennesker: vi bygger samfunn.

Innspill: Kulturelle møtesteder

Vi ønsker at kulturplanen for Farsund kommune har fokus på møteplasser. Viser til stm.18 der fokus blant annet er å legge til rette for å skape kunst og kulturuttrykk, ta vare på kulturarv, gjøre kulturarven tilgjengelig og legge til rette for møteplasser samt bygge fellesskap:

Dei nasjonale kulturpolitiske måla frå Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida ligg til grunn for kulturpolitikken for barn og unge. Dei overordna kulturpolitiske måla er eit fritt og uavhengig kulturliv som

- *skaper kunst- og kulturuttrykk av ypparste kvalitet*
- *fremjar danning og kritisk refleksjon*
- *tek vare på og formidlar kulturarv*
- *skaper og formidlar eit kulturtilbod som blir opplevd som relevant, og som representerer befolkninga*
- *er tilgjengeleg for alle og oppmuntrar den enkelte til å oppleve og delta i kulturaktivitetar*
- *tilbyr møteplassar og byggjer fellesskap*
- *fornyar seg og viser evne til omstilling*
- *har internasjonal gjennomslagskraft og fremjar interkulturell forståing*
- *styrkjer norsk språk, dei samiske språka, dei nasjonale minoritetsspråka og norsk teiknspråk som grunnleggjande kulturberarar*

Farsund kommunes kulturplan bør si noe om hvilke møtesteder vi har, og hva vi skal jobbe for å få til. I tillegg bør den definere mål for fremtidige møteplasser som kommunens innbyggere og arrangører kan benytte og utvikle sammen.

Slik vi ser det, er det per i dag ingen naturlige tilrettelagte felles møtesteder i Farsund kommune. Her tenker vi på steder der folk flest opplever å ha tilhørighet og eierforhold. Vi anser følgende som potensielle slike møtesteder. Samtidig mener vi at disse har mangelfull tilrettelegging, infrastruktur og felles opplevd eierforhold:

- Torvet i Farsund
- Farsund kino
- Backes Bu
- Selvågparken
- Borshavn
- Varbak

Bør Farsund kommune tilrettelegge for tre møtesteder; Ett på Borhaug, ett i Vanse og ett i Farsund? Det må vurderes om man skal bygge ett felles sted for alle tre tettstedene, eller om man skal tilrettelegge tre separate steder. Dette er en diskusjon man må ta med videre, gjerne i dialog med de arrangørene i kommunen som er aktive og har gjort seg noen erfaringer.

Vi mener at kulturplanen må si noe om denne satsingen, og vi ønsker et eller flere godt tilrettelagte steder i Farsund. Farsund by, som har blitt en by nettopp på grunn av stor handel- og næringsvirksomhet og stor kulturutveksling, bør tilrettelegge for et godt sentrumsnært kulturelt møtested. Dette kan være et kulturhus eller et godt tilrettelagt naturlig park/uteområde der mennesker kan møtes.

Med god tilrettelegging menes infrastruktur som strøm, vann og parkering. Det bør være mulig å rigge til gode publikums plasser, og det bør være dekke som gjør det mulige å rigge scene. Stedet må være innbydende også når det ikke er arrangement, og samtidig legges til rette slik at kommunens organisasjoner, lag og foreninger på en kostnadseffektiv måte kan lage sine arrangementer her. Stedet bør ha mulighet for små og store arrangement. I Farsund kommune er ofte vind en utfordring ved utendørs arrangement, og vi ønsker oss et sted der det er mulig å ha gode arrangementer selv med noe vind.

Kulturelt møtested i Farsund

Farsund by trenger et sentrumsnært kulturelt møtested - et sted som kan være med å skape en levende by i generasjoner fremover. Torvet i Farsund kan være et sted som kan utvikles til å bli det møtestedet Farsund trenger.

Et kulturhus i en by som Farsund kan være mye mer enn et kostnadskrevenende hus for kunst og kultutrykk av en smal karakter. Det bør først og fremst være et naturlig møtested for alle mennesker. Det bør være for kulturutveksling av ulik karakter, for alle aldre og generasjoner. Et sted der turister, tilreisende, nyinnflyttede og de fastboende kan møtes. Gjerne en kombinasjon av kulturskole, bibliotek, forelesing, kurs for seniorer, scene for barn og unge,

revy, korps, kor og festivaler. Et sted som er tilgjengelig både på dagtid og kveldstid. Et sted der mennesker møtes, blir kjent, bygger relasjoner og møter ulike kulturuttrykk.

Farsund Folk festival bruker ca 100 000,- årlig for å bygge scener, samt rigge lyd og lys. Dette gjøres på steder som ikke er naturlige tilrettelagte møtestedet, som Eilert Sundthallen, Badehuset, Varbak og Torvet. I jubileumsåret brukte vi nærmere 200 000,- på scene, lyd og lys, i tillegg til en ekstra stor mengde dugnadstimer. Dette er ikke bærekraftig over tid. Farsund kino er på grunn av scene, lyd og lysforhold, garderobeforhold ikke et velegnet sted for konserter og teater. På grunn av for få publikumsplasser er det heller ikke økonomisk bærekraftig.

Vi mener Farsund trenger et møtested der den oppvoksende generasjon kan få et eierforhold. Et sted som har en infrastruktur som gjør det er mulig å arrangere noe – for eksempel kaperuke, søndagsskolens dag, festivaler, barnas brukmarked, havmonsteruke, konserter, ute og inne av alle slag, garderobes for idrettsarrangement som Farsund maraton mm. Alt handler om kultur, kulturutveksling, kulturarv, identitet og tilhørighet.

Vårt innspill til Farsund kommunes kulturplan er at et av tiltakene/målene er å få på plass et godt tilrettelagt møtested som kan skape liv, kreativitet, kunst, kulturutveksling i lang tid fremover. Et sted der det er naturlig å være både på dag- og kveldstid. Et sted der turister og lokalbefolkning har lyst til å komme til og å være.

Vi stiller gjerne vår kompetanse på kulturdrift tilgjengelig i arbeidet med utvikling av kulturplanen, og vil gjerne delta i samtaler rundt forming av denne.

For Farsund Folk Festival

Lars Jakob Rudjord (daglig leder)

Knut Egil Kristiansen (kunstnerisk leder og styremedlem)

Oskar Nygaard (styreleder)

Tor Steinar Fromreide (styremedlem)

Ann Helen Erichsen (styremedlem)

Britt Mari Langerud (styremedlem)

Margrethe Østhassel (styremedlem)